

Beantwoording vragen Programmabegroting 2019-2022

16 oktober 2018
Afdeling Klant & Organisatie, team Bedrijfsvoering / Planning & Control

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
1	Wij Lokaal	1 Sociaal domein	8	<p>We stimuleren de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers.....</p> <p>Is ondersteunen wellicht een betere term? Of bestaat de indruk dat deze vrijwilligers en mantelzorgers nog niet voldoende doen?</p> <p>Antwoord: We zullen stimuleren wijzigen in ondersteunen.</p>
2	ST+	1.1 Jeugd	8	<p>De gemeente doet aan jongerenparticipatie door middel van Chats & Quests. Zijn er nog andere plannen met betrekking tot het bereiken van jongeren?</p> <p>Antwoord: Jongeren bereiken we daarnaast via de Preventielessen op de basisscholen en het voortgezet onderwijs. Ook organiseerden we juni jl. een jongerenevent. Dat willen we elke 2 jaar blijven doen. Vanuit Het Betrokken Dorp (Haulerwijk, Aandachtsgebieden) is een traject gestart met Young Leaders-trainingen (jongeren ontwikkelen eigen talenten en krijgen kans uit te groeien tot Young Leaders: goede voorbeelden voor andere jongeren in hun eigen omgeving. Dit krijgt in 2019 een vervolg in Haulerwijk en Oosterwolde. Het wordt uitgevoerd door het Jongerenwerk (St. Scala). Momenteel loopt een pilot met de jongerenwerker van VNN (verslavingszorg Noord Nederland) die samen met de jongerenwerker van Stichting Scala actief contact legt met jongeren met risicogedrag. In de programmabegroting 2019 wordt tevens een voorstel gedaan om extra capaciteit jongerenwerk beschikbaar te stellen voor 2019 en 2020 om jongeren weerbaarder te maken en samen met Stichting Scala jongeren zelf activiteiten te laten ontwikkelen waardoor er meer te doen is in het dorp / wijk waardoor de overlast van hangjongeren afneemt.</p>
3	PvdA	1.1 Jeugd	9	<p>We gaan heel veel doen. Is er een nulmeting gedaan zodat wij later kunnen zien. Wat de effecten zijn van al de verschillende onderdelen.`</p> <p>Antwoord: Geen specifieke nulmeting betreffende preventief jeugdbeleid. Wel gebruiken we de cijfers van de GGD (overgewicht, middelengebruik, voeding e.d.). Ook verwachten we de uitkomsten uit de Burgerpeiling die we dit najaar in onze gemeente houden te kunnen gebruiken als nulmeting.</p>
4	CDA	1.1 Jeugd	10	<p>Jeugdhulp. Waar verwacht het College de dekking weg te halen vanaf 2021? Wat gaat u doen om in 2021 dekking te vinden?</p> <p>Antwoord: Het antwoord hierop vindt u in de mededeling die wij naar u stuurden (zie agenda 16 oktober 2018) over de financiële stand van zaken in het sociaal domein, in het bijzonder op het terrein jeugdhulp.</p>
5	CU	1.1 Jeugd	10	<p>We zijn benieuwd op welke wijze jongeren en hun ouders worden op een positieve manier 'verleid' om gezond(er) te leven.</p> <p>Antwoord: We brengen het thema gezond(er) leven op verschillende manieren onder de aandacht bij jongeren en hun ouders. Dit begint al voor de geboorte binnen de Cursus Prenatale Voorlichting. Vanaf 2019 besteden we in samenwerking met de Gezondheidsbevorderaar van de GGD meer aandacht aan gezond leven (leefstijl: voeding, beweging, roken en alcoholgebruik) voor ouders en kind. Ook de jeugdgezondheidszorg informeert ouders en jeugdigen, bijv. op het consultatiebureau of via de jeugdarts op de scholen.</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				<p>Andere voorbeelden zijn de preventielessen in het onderwijs, waarbij ook aandacht is voor ouderparticipatie (bijvoorbeeld de Vlogs die afgelopen zomer zijn gemaakt en de Lesbrieven die thuis samen met de ouders moeten worden ingevuld) en de inzet van buurtsportcoaches in het onderwijs.</p> <p>In oktober 2018 is een Chat & Quest gehouden over leefstijl onder jongeren. De uitkomsten daarvan worden meegenomen in zowel de Preventielessen als in het Jeugd- en Gezondheidsbeleid.</p>
6	CU	1.2 WMO	11	<p>Bij Zorgeconomie wordt gesproken over innovaties en werkgelegenheid. Waar denkt u aan bij innovaties? Wie gaat die werkgelegenheid betalen?</p> <p>Antwoord: Innovaties zijn vaak niet van tevoren al te bepalen, daarvoor zijn het innovaties. Vaak liggen ze het op snijvlak van verschillende sectoren. Er kan bijvoorbeeld gekeken worden met zorginstellingen en de voedingsmiddelenindustrie in onze gemeente naar gezonde voeding. Wij verwachten dat hier winst te behalen valt. Werkgevers betalen de werkgelegenheid.</p>
7	ST+	1.2 WMO	11	<p>Hoe gaat de gemeente het bouwen van kangoeroewoningen ondersteunen/mogelijk maken?</p> <p>Antwoord: Door actief te reageren op initiatieven van derden.</p>
8	Wij Lokaal	1.2 WMO	12	<p>Hulp in de huishouding wat mag het kosten?</p> <p>De alfa hulpen komen in dienst van een zorginstelling. Dan wordt dit toch goedkoper voor de gemeente, waarom dan de kosten in begroting omhoog met een half miljoen.</p> <p>Antwoord: Alphahulpen zijn goedkoper omdat daarvoor een lager tarief geldt waar geen werkgeverslasten aan vast zitten. Nu de hulpen in loondienst komen, komen er werkgeverslasten bij. Daarnaast moeten zij volgens de landelijke CAO betaald worden en die CAO is dit jaar fors verhoogd. Dit kost dus meer, maar daar staat het voordeel tegenover dat de hulpen nu ook meedraaien in deskundigheidsbevordering. Overigens hebben we afspraken gemaakt met de werkgever dat de hulpen meer tijd krijgen voor een kopje koffie en een praatje. Doel is beter signaleren, verminderen van eenzaamheid en helpen met eenvoudige vragen (bv bellen, post). Een uitgebreidere toelichting op de overgang naar loondienst is te vinden in de memo die wij hierover recent naar u stuurden.</p>
9	Wij Lokaal	1.2 WMO	12	<p>Eigen bijdrage WMO € 17,50 p/mnd. Kan en mag de gemeente hierin gebruik maken van de kwijtscheldingsregeling?</p> <p>Antwoord: Ja, de gemeente kan in het kader van minimabeleid bij verordening regelen dat voor bepaalde categorieën inwoners de maximale periodebijdrage nul is of lager dan € 17,50 p/mnd. Ook kunnen we besluiten om voor bepaalde maatwerkvoorzieningen geen periodebijdragen te vragen. Overigens gaat het Rijk er bij de toekenning van budget dat we alle inwoners om de volledige eigen bijdrage vragen.</p>
10	Wij Lokaal	1.2 WMO	11/12	<p>Langer thuis blijven wonen. Hoe denkt u de blijvers- en verzilverlening beter bij de doelgroep onder de aandacht te brengen?</p> <p>Antwoord: Via de reguliere kanalen zoals krant, website, sociale media gaan we hier aandacht aan besteden. In overleg met communicatie gaan we onderzoeken of we het bereik van deze regelingen onder de doelgroep op een andere manier kunnen vergroten.</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
11	CDA	1.2 WMO	12	Kapitaallasten 25.000,- bij kapitaal 300.000,- Dat betekent 8,3%. Geld is toch veel goedkoper te verkrijgen? Antwoord: Naast de rente wordt er in de begroting rekening gehouden met de aflossing.
12	CDA	1.2 WMO	12	WMO. Hoe worden de verliezen, veroorzaakt door het WMO-abonnementstarief van € 17,50, gecompenseerd? Antwoord: Het Rijk compenseert gemeenten ongeveer voor de helft voor het directe verlies aan eigen bijdragen via de algemene uitkering. Er is geen compensatie voor de te verwachten aanzuigende werking van het abonnementstarief. Bij een stijgend gebruik van de WMO moeten wij als gemeente dus meer algemene middelen inzetten.
13	PvdA	1.2 WMO	12	De verplichte bijdrage van €17,50. Bestaat er een mogelijkheid om deze te vergoeden? Bovenop de eigen bijdrage ziektekosten is dit wel een erg zware belasting op het budget van de minima. Antwoord: Zie ook de antwoorden bij vragen 9 en 12. Overigens betalen inwoners nu ook een eigen bijdrage, alleen is die inkomen gerelateerd. De meeste inwoners gaan vanaf volgend jaar minder betalen.
14	CU	1.3 Uitvoering Participatiewet	13	Bij Ontwikkeling nieuw beleid 2019 – 2021 spreekt u over de noodzaak van een passende capaciteit. Op welke wijze weet u wanneer iets passend is? Welke criteria hanteert u hiervoor en op welke wijze heeft dit effect op de begroting en het beschikbare budget? Antwoord: We maken een analyse om helder te krijgen welke caseload (aantallen en welke doelgroep: kansrijk, doorstromer, aandachtsgroep) passend is per fte. Ook zoeken we uit welke instrumenten en trajecten succesvol zijn. Dit presenteren we volgend voorjaar samen met het beleid, met daarbij ook financiële consequenties.
15	CU	1.3 Uitvoering Participatiewet	13	Wat wordt er met kopgroep bedoeld? Daarbij spreekt u over 'naar de behoeften en ontwikkelpotentie van onze inwoners'. Wat hoopt u te bereiken? Voor welke inwoners en wanneer is er sprake van een geslaagde Pilot? Antwoord: De kopgroep bestaat uit casemanagers werk en consulenten WMO. Samen werken zij rondom casussen, waarbij de ontwikkel potentie van de betreffende inwoner voorop staat. Specifiek beoordelen zij of iemand bijvoorbeeld een stap kan maken van dagbesteding naar werk. De pilot betreft de samenwerking tussen WMO en Participatiewet. De pilot is geslaagd als we meer mensen op een geschikte (arbeids)plek hebben gekregen.
16	OB	1.3 Uitvoering Participatiewet	13	Kunt u aangeven wanneer de 3-jarige pilot in OWO-verband is gestart? Antwoord: Mei 2016.
17	CDA	1.3 Uitvoering Participatiewet	14	Kosten Participatiewet: Waarom wordt vanaf 2019 het bedrag van €100.000 incidenteel beschikbaar gesteld en niet structureel voor de re-integratie? Antwoord: Het nieuwe participatiebeleid moet nog worden vastgesteld, daarom kiezen we nu voor een incidentele oplossing. Zie verder het antwoord bij vraag 19.
18	CDA	1.3 Uitvoering Participatiewet	14	Participatiebudget. Waarom niet structureel de vraag om een ton voor reïntegratiemiddelen voor de jaren na 2019? Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 19.

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
19	CU	1.3 Uitvoering Participatiewet	14	<p>Komt het gevraagde incidentele bedrag van €100.000 bovenop de €200.000? En waarom denkt u dat dit bedrag nodig is?</p> <p>Antwoord: De afgelopen twee jaar is er € 200.000 extra ingezet, bovenop het bestaande Participatie budget. We moeten nu bepalen of dit structureel moet worden. Er is gebleken dat dit budget hard nodig was in 2017 en 2018 om zoveel mogelijk maatwerk te leveren, trajecten op te zetten en uitstroom te realiseren.</p> <p>Omdat de doelgroep meer complex wordt, hebben we ook komend jaar dit 'extra budget' nodig. Het incidentele bedrag van € 100.000 voor het eerste half jaar van 2019 is dus een voortzetting van de afgelopen twee jaren. Als we volgend voorjaar het nieuwe beleid aan u voor leggen voegen wij een financieel overzicht toe en is het aan u om te beslissen of het budget structureel verruimd moet worden.</p>
20	CU	1.3 Uitvoering Participatiewet	14	<p>Op welke wijze worden werkgevers door een regionaal afgestemd aanbod voor werkgeversdienstverlening en re-integratieinstrumenten gefaciliteerd? Wat betekent dit financieel voor onze gemeentebegroting?</p> <p>Antwoord: Dit zijn we nog aan het uitwerken en krijgt een plek in het nieuwe beleid, aansluitend bij het genoemde doel in het raadsprogramma over dit onderwerp.</p>
21	CU	1.4 Inkomensverstrekking, armoedebeleid, schuldhulpverlening	15	<p>Op welke wijze weten inwoners wat de mogelijkheden zijn en waar zij terecht kunnen voor ondersteuning. Is daar onderzoek naar gedaan en op welke wijze wordt dit gemonitord? Krijgen we als raad inzicht in deze cijfers?</p> <p>Antwoord: We werken aan een communicatiestrategie voor dit thema. Een groep inwoners met laag inkomen denkt hier over mee. Monitoring gebeurt aan de hand van het bereik van de regelingen. Cijfers hierover vindt u in de Monitor Sociaal Domein. Een uitgebreide toelichting vindt u in de memo die wij recent naar u stuurden over de stand van zaken armoedebeleid.</p>
22	CU	1.4 Inkomensverstrekking, armoedebeleid, schuldhulpverlening	15	<p>De inwoner heeft meer mogelijkheden om van zijn schulden af te komen. Is dat de ambitie of is dit nu al het geval? En als het de ambitie is op welke wijze hoopt u dit doel te verwezenlijken?</p> <p>Antwoord: Deze ambitie is deels gerealiseerd door inzet van de budgetcoaches in het Gebiedsteam. Daarnaast werken we nog aan de uitstroomregeling voor schulden bij de zorgverzekeraar. Ook is overleg gaande met oa de zorgverzekeraar en de Kredietbank over andere mogelijkheden om inwoners van hun schulden af te helpen of deze te voorkomen. Dit ligt in het verlengde van het Raadsprogramma 2018-2022.</p>
23	PvdA	1.4 Inkomensverstrekking, armoedebeleid, schuldhulpverlening	15	<p>We gaan extra ons best doen. Wanneer en hoe? Welke nieuwe methodes?</p> <p>Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 21.</p>
24	ST+	1.4 Inkomensverstrekking, armoedebeleid, schuldhulpverlening	15	<p>Wat gaan we met betrekking tot de schuldhulpverlening doen aan de kwijtschelding bij Diftar+?</p> <p>Antwoord: Het kwijtscheldingsbeleid belastingen verandert met invoering Diftar+ niet. Het max. bedrag aan kwijtschelding afvalstoffenheffing is en blijft € 100 per jaar.</p>
25	CU	Begroting Programma 1	16	<p>Begrijpen we goed dat er een tekort wordt begroot van ruim 18 miljoen? Hebben we zulke ambitieuze doelstellingen of is de bijdrage van de overheid hiervoor zo laag? Immers de baten zijn slechts 8,7 miljoen.</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Antwoord: We begroten inderdaad een tekort in programma 1, maar dat komt doordat we de Rijksbijdrage (die we via de Algemene uitkering ontvangen) verwerken/begroten in programma 6.
26	GL	Begroting Programma 1	16	Lasten sociaal domein stijgen in 2019 maar nemen af in 2020, waarna de daling doorzet, ondanks dat we minder bijdrage krijgen. Hoe laat zich dit verklaren? Antwoord: Op dit moment ramen we het sociaal domein budgettair neutraal. Dit is ook beschreven bij de aanbidding van de Meicirculaire 2018 (dd 17 juli 2018). Doordat de bijdragen dalen, nemen de lasten ook af. Vanaf de begroting 2020 laten we dit los en begroten we op basis van een kostenraming.
27	Wij Lokaal	2.1.1 Kunst en cultuur	17	30.000 per jaar voor onderhoud kunstwerken, wat is de reden? is er achterstand op onderhoud Antwoord: De € 30.000 extra per jaar is niet alleen bedoeld voor onderhoud van kunstwerken, maar voor incidentele initiatieven, monumentendag en groot onderhoud en restauratie van kunstwerken en monumenten. De afgelopen vier jaar is namelijk gebleken dat veel kunstwerken en monumenten groter onderhoud nodig hebben dan voorheen werd ingeschat.
28	Wij Lokaal	2.1.1 Kunst en cultuur	17	Uitbreiding gevraagd van 10.000 euro voor extra ambtelijke ondersteuning. Waarvoor is deze ondersteuning nodig, een specifieke taak? Is er onderbezetting en waar is dat benoemd? Antwoord: Er is sprake van onderbezetting. We hebben 8 uur per week ambtelijke inzet voor het gehele beleidsterrein kunst en cultuur. Dit is al erg krap om het bestaande beleid draaiend te houden en de contacten met gesubsidieerde instellingen te onderhouden. We merken dat regelmatig nieuwe initiatieven, wensen en projecten ontstaan, maar er is nu een zwaar tekort aan ambtelijke capaciteit om hier iets mee te doen.
29	CDA	2.1.1 Kunst en cultuur	17	Thema Kunst en Cultuur: wat denkt u te bereiken met het instellen van ambtelijk capaciteit vanaf 2019 in het kader van het aanjagen Kunst & Cultuur binnen de gemeente? Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 28.
30	CDA	2.1.1 Kunst en cultuur	17	Kunst & Cultuur. Wat gaat u bereiken met de ambtelijke inzet van structureel € 10.000? Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 28.
31	CU	2.1.1 Kunst en cultuur	17	U vraagt budget voor extra ambtelijke capaciteit in 2019 en vanaf 2020 voor incidentele initiatieven, monumentendag en groot onderhoud en restauratie van kunstwerken en monumenten. We vragen waarom dit niet betaald kan worden uit het reguliere budget van €1.000.000. Antwoord: Het reguliere budget is de optelsom van alle bestaande structurele subsidies aan projecten en instellingen en biedt dus geen ruimte.
32	ST+	2.1.1 Kunst en cultuur	17	Waar is de extra capaciteit voor nodig? Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 28.
33	PvdA	2.1.1 Kunst en cultuur	17	Hoe gaat het college dit doen en zijn er naast de oude acties nieuwe om de streektaal te behouden? Antwoord: Op 10 oktober 2018 hebben wij het convenant Nedersaksisch ondertekend. Hiermee wordt het

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Nedersaksisch een volwaardig onderdeel van de Nederlandse taal. Met de officiële erkenning komt geld vrij voor taalprojecten. Ook zullen scholen die een dialect binnen het Nedersaksisch willen bevorderen makkelijker geld kunnen krijgen.
34	PvdA	2.1.1 Kunst en cultuur	17	Monumenten. Bedoelt het college rijks en gemeentelijke monumenten? Antwoord: Alleen de gemeentelijke monumenten zijn opgenomen in het onderhoudsplan.
35	CU	2.1.2 Maatschappelijke activering	18	Bij 'Wat mag het kosten' wordt gekeken wat nodig en mogelijk is en wordt eea onderzocht. Is het niet wenselijk om een indicatie van mogelijke kosten te ramen? Of hoe gaat u het doen wanneer blijkt dat er een substantieel budget noodzakelijk is? Antwoord: Afhankelijk van de dorpsgesprekken en de visieontwikkeling, beoordelen we wat nodig en mogelijk is. Dit willen we zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten doen. Mocht er een substantieel extra budget nodig zijn, dan zal dat tijdens het proces blijken en dan wordt u hier uiteraard bij betrokken.
36	PvdA	2.1.2 Maatschappelijke activering	18	Eenzaamheid. Specifiek aandacht voor jongeren, Toevoegen: en ouderen. Antwoord: Eenzaamheid komt in alle leeftijdsgroepen voor. Vaak is de focus daarbij, zoals nu ook landelijk, op de doelgroep ouderen. Het is belangrijk hier aandacht aan te besteden. Daarnaast is het belangrijk om expliciet te maken dat ook de jongere doelgroep aandacht behoeft, omdat ook onder hen de eenzaamheid lijkt toe te nemen. Het onderwerp 'eenzaamheid' is een speerpunt voor ons.
37	OB	2.1.2 Maatschappelijke activering	18	U doet uw best eenzame mensen te bereiken en specifiek jongeren. Kunt u aangeven hoe specifiek die benadering van de jongeren gestalte krijgt? Antwoord: Uit recente cijfers van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over eenzaamheid onder jongeren blijkt dat dit onder jongeren nadrukkelijk voor komt, vooral bij jongeren tussen 15-21 jaar. Om een beeld te krijgen van de jongeren in Ooststellingwerf is hierover een chats & quests geweest. De komende periode zullen we dit verder uitwerken, onder meer op basis van de dorpsgesprekken, input van scholen en op eventuele vervolg chats & quests om de jeugd te betrekken bij de ontwikkelingen.
38	PvdA	2.1.3 Dorpsbudgetten	19	Is het mogelijk een globaal inzicht te krijgen waar de dorpen het geld aan uitgeven? De PvdA weet dat de dorpen geen verantwoording hoeven af te leggen. Dat moet ook zo blijven. Maar het kan ons inzicht geven waar wij als raad eventueel te kort schieten. Antwoord: Het gaat om beheer en onderhoud hondenpoepbakken (Bello's), jongerenactiviteiten van verenigingen in de dorpen, dorpsfeesten, burendagen, kleine investeringen in leefbaarheidsprojecten.
39	ST+	2.1.3 Dorpsbudgetten	19	Hoe wordt het dorpsbudget verdeelt in Oosterwolde (een dorp zonder Plaatselijk Belang)? Antwoord: Oosterwolde kent bewonerscommissies. De bewonerscommissies in de wijken Oosterwolde Zuid, Oosterwolde Noord (BOON) en Noord Oost (Sawono) krijgen elk € 1.000 als basisbedrag en daarnaast € 750 extra als aanvulling en € 1 per inwoner. Dit geldt ook voor de bewonerscommissie Haerenkwartier, die naar rato een

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				wijkbudget krijgen (deze wijk is kleiner). In de rest van de wijk Oosterwolde Zuid-Oost is geen bewonerscommissie. Het daarvoor beschikbare bedrag wordt door de gemeente beheerd.
40	OB	2.1.3 Dorpsbudgetten	19	<p>Onder beleidskaders staat de notitie "Voortgang pilot dorpsagenda's / gebied agenda's. Heeft deze nota nog zijn status of is / moet hij worden aangepast?"</p> <p>Antwoord: Alle vier de regio's hebben een regio-agenda. Deze actualiseren zij jaarlijks in een overleg tussen ons en de PB-besturen van de betreffende regio's. De regio-agenda vormt voor de regio het gezamenlijke kader voor de komende jaren.</p>
41	CU	2.2 Onderwijs	19	<p>Voorkomen vroegtijdige schoolverlaters. Wat is de bijdrage van de gemeente daarin? Bij niet haalbaar wordt dan bijvoorbeeld Terra - Olmen Es traject bedoeld? En zijn er meer voorbeelden te noemen op welke wijze de gemeente hieraan bijdraagt?</p> <p>Antwoord: We krijgen hiervoor een rijksbijdrage via de contactgemeente (Smallingerland). Deze zetten wij oa in voor de gezamenlijke leerplichtambtenaar voor het MBO onderwijs. Verder bekostigen we hiermee regiobrede projecten als het Stay at school programma en het programma Take the next step. Incidenteel gebruiken we de middelen ook voor speciale zorgtrajecten van individuele vroegtijdige schoolverlaters.</p>
42	CU	2.2 Onderwijs	20	<p>Misschien moeten we op welke wijze de gemeente het beleid rond brede scholen stimuleert, maar kunt u iets vertellen over de manier waarop wordt gedaan?</p> <p>Antwoord: Wij bekostigen de coördinator Brede Scholen (deze faciliteert de samenwerking tussen de betrokken organisaties, zorgt dat de leerlijnen op elkaar aansluiten en organiseert gezamenlijke naschoolse activiteiten). Verder dragen we financieel bij aan de naschoolse activiteiten.</p>
43	CU	2.2 Onderwijs	20	<p>Bij IKC: Wat wordt gedaan om dit voor andere scholen mogelijk te maken? Een IKC in Haulerwijk? En bij IKC Oosterwolde vragen we ons af wat de taak/functie van de gemeente daarin is?</p> <p>Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 42. Aanvullend: in onze gemeente hebben we een IKC in Oosterwolde (Wolderwijs) en hebben we twee brede scholen (MFS Zuid in Oosterwolde en De Samensprong in Haulerwijk). We doen hier nu ervaring mee op en investeren er in om dit eerst op de huidige scholen goed en structureel te laten draaien.</p>
44	ST+	2.2 Onderwijs	20	<p>U stelt: Conform de notitie 'Toekomstvisie van het basisonderwijs Ooststellingwerf' zijn de schoolbesturen, op basis van demografische ontwikkelingen, leidend met betrekking tot de toekomstige scholenverdeling in de gemeente.</p> <p>De gemeente blijft ons inziens verantwoordelijk voor het onderwijs in onze gemeente. Hoe rijmt u deze taak met de opmerking hierboven?</p> <p>Antwoord: De gemeente heeft een (grondwettelijke) zorgplicht om te voorzien in voldoende <i>openbaar</i> onderwijs voor de inwoners. Hoe een school bestuurd wordt, is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Ook is de gemeente niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.</p>
45	GL	2.2 Onderwijs	21	<p>Kosten onderwijs wordt gedekt uit hogere rijksbijdrage. Is deze definitief?</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Antwoord: Het is zeker dat wij een hogere rijksbijdrage ontvangen. De beschikking met de exacte bedragen voor 2019 moeten wij nog ontvangen.
46	PvdA	2.2 Onderwijs	21	Pilot VVE Thuis. In 2019 €20.000 en in 2020 € 40.000 wat is de reden van deze verdubbeling? Antwoord: De pilot VVE Thuis loopt door in schooljaar 2018-2019. VVE Thuis wordt structureel ingevoerd bij schooljaar 2019-2020. In 2019 starten we dus pas halverwege het kalenderjaar. Daarom is ook de helft van de jaarlijkse last opgenomen, namelijk € 20.000.
47	OB	2.2 Onderwijs	21	Bij wat mag het kosten, valt op het verschil van te besteden Euro's in 2019 en 2020. Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 46.
48	CU	2.3 Sport	21	Bij investeren in de kwaliteit van bewegingslessen. Betaalt de gemeente de gymdocent? Of krijgen scholen hiervoor budget? Hoe komt dat aanbod tussen- voor en na school tot stand? Tegen welke prijs? Wat houdt die investering in? Antwoord: Scholen krijgen van het Rijk budget voor gymdocent(en). Als gemeente zetten we extra in door de buurtsportcoaches. Zij verzorgen een naschools aanbod en op sommige scholen ook een tussenschools aanbod. Verder faciliteren we een sporttest bij alle kinderen in groep 3 waardoor bijvoorbeeld achterstanden in de motorische ontwikkeling aan het licht komen en daar iets mee gedaan kan worden.
49	CDA	2.3 Sport	21	Onderhoud sportaccommodaties. Wat is de reden van de budgetverlaging? Wordt er ook gekeken naar mogelijkheden van gezamenlijk sponsoren, zoals bv met de Rabobank? Antwoord: In 2018 is eenmalig € 240.000 opgenomen voor de uitbreiding van sportcomplex Waskemeer. Dit verklaart het verschil ten opzichte van 2019. In Meerjarenperspectief blijven de lasten en baten vrijwel gelijk.
50	GL	2.3 Sport	21	Er wordt wel gesproken over een onderzoek naar verduurzaming, maar hier is geen begroting voor. Waarom is dat? Antwoord: In 2019 wordt de inhoud en de reikwijdte van het onderzoek bepaald, daarna is duidelijk wat voor budget nodig is.
51	CU	2.3 Sport	22	U schrijft: Voor veel maatregelen zijn te zijner tijd waarschijnlijk aparte budgetten nodig. Deze bedragen kunnen pas worden ingeschat als hierover met de betrokken partners is overlegd en de plannen zijn geconcretiseerd. Is het niet gewenst om het mogelijk budget te maximaliseren? Aan welke bedragen denkt u eigenlijk? Antwoord: Het is nu de prematuur om mogelijke budgetten te maximaliseren. Welke budgetten nodig zijn zal zich lopend het proces uitvouwen. Bedragen noemen is nu nog niet aan de orde.
52	PvdA	2.4 Volksgezondheid	23	Onder wat merkt de burger ervan. Het gezondheidscentrum is voor iedereen begrijpelijk en toegankelijk. Waar is dat gezondheidscentrum? Antwoord: De Brink 1, te Oosterwolde.
53	CU	2.4 Volksgezondheid	24	Kunt u voorbeelden geven op welke wijze de fysieke en mentale gezondheid van inwoners wordt bevorderd? Antwoord: Enkele voorbeelden zijn: Welzijn op Recept, prenatale voorlichting, de jeugdgezondheidszorg, de preventielessen

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				in het onderwijs, voorlichting door Scala in het jongerenwerk, welzijnsactiviteiten voor volwassenen, ontmoetingen in de wijk/dorp voor inwoners die zich eenzaam voelen en activiteiten van de buurtsportcoaches.
54	CDA	Begroting Programma 2	25	Thema Sport: waarom wordt het budget €250.000,- naar beneden bijgesteld vanaf 2019. Hoe is dit te verklaren i.v.m. de huidige staat van de accommodaties? Antwoord: In 2018 is een eenmalige afschrijving geraamd (nog niet werkelijk) van € 240.000 in verband met Uitbreiding sportcomplex Waskemeer. Daarnaast schrijven we op investeringen jaarlijks af. Hierdoor verminderen ook de toegerekende rentelasten. Per saldo nemen de lasten voor sportaccommodaties elk jaar af.
55	PvdA	Begroting Programma 2	25	Kunst en cultuur. Vanaf 2020 minder uitgaven en veel minder inkomsten. Kan de portefeuillehouder aangeven wat de oorzaak is en wat de eventuele gevolgen? Antwoord: Dit komt doordat we in 2019 lasten en baten (subsidie provincie) in de begroting hebben staan voor de aandachtsgebieden 2017-2019. Deze vallen onder het thema Kunst en cultuur. Na 2019 vervallen deze.
56	CDA	3.1.1 Recreatie en toerisme	26	Recreatieschap Drenthe. Kan onderzocht worden hoe we nog meer gebruik kunnen maken van de diensten van het recreatieschap? Bv om te zorgen voor meer overnachtingen. Antwoord: Het recreatieschap Drenthe stimuleert de sector recreatie en toerisme in Drenthe en Ooststellingwerf en zet de sector nog beter op de kaart. Veel projecten worden ontwikkeld en uitgevoerd wat zorgt voor 'reuring'. Wij sluiten aan bij het programma, de projecten en de activiteiten van het Recreatieschap Drenthe die voor de gemeente Ooststellingwerf van belang zijn.
57	OB	3.1.1 Recreatie en toerisme	26	Verbonden partij; Zijn er ontwikkelingen gaande om ook in de Friese omgeving samenwerkingsverbanden te ontwikkelen? Antwoord: Samenwerkingsverbanden zijn er al met recreatiewerkgroep Zuidoost Friesland en Marrekrite (project Fietsknooppuntensysteem). Mogelijke samenwerking met het Toeristisch Netwerk de Friese Wouden is een optie die moet worden uitgezocht.
58	ST+	3.1.1 Recreatie en toerisme	26	Hoe wilt u het fietspadennetwerk versterken? Antwoord: Het fietspadennetwerk wordt versterkt door half verharde paden te verbeteren en te vervangen door betonverharding. Binnenkort wordt het fietsknooppuntennetwerk opgewaarderd. Hiervoor is budget beschikbaar vanuit de gemeente en de provincie Fryslân.
59	GL	3.1.1 Recreatie en toerisme	27	Op basis waarvan zijn de fietspaden die half verhard worden gekozen? Antwoord: Op basis van het op 1 juli 2008 door u vastgestelde 'uitwerkingsplan recreatieve (fiets)paden' met te verbeteren half verharde paden zijn de afgelopen jaren veel paden verbeterd en vervangen door betonverharding. De voorgestelde te verbeteren paden staan in dit uitwerkingsplan.
60	PvdA	3.1.1 Recreatie en toerisme	27	De gemeente investeert een bedrag van €50.000 in de streekagenda. Wat houdt deze in? En hoe is dit bedrag opgebouwd? Graag een specificatie van de bedragen: €25.000 €57.000 en €43.000.

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				<p>Antwoord: Het budget Streekagenda wordt besteed aan regionale samenwerkingen en de realisatie van projecten waaronder een jaarlijkse bijdrage aan de Streekagenda (Provincie) en in 2018 het Project ErVaren en Turf.Specificatie bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 25.000 is beschikbaar voor jaarlijkse subsidie aan de Vereniging voor Toeristisch en Recreatief Belang Ooststellingwerf (VTRBO) en Merk Friesland. • € 57.000 is het budget Toeristisch beleid met een bijdrage aan het Recreatieschap Drenthe (gemeenschappelijke regeling). • € 43.000 is beschikbaar voor Turfroute waaronder lediging containers en onderhoud voorzieningen Turfroute.
61	CU	3.1.2 Biobased Economy	27	<p>Bij het stuk BioBased Economy door de wethouder toegezegd dat we bij de begroting een besluit zouden nemen over de extra fte (duurzaamheidsambtenaar). Wij zien deze niet terug in deze begroting. Wat gaat deze ambtenaar kosten en wat moet deze allemaal gaan doen?</p> <p>Antwoord: Dit vindt u terug onder Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma (Begrotingspositie 2019-2022) bij programma 6 € 78.000 (formatie duurzame ontwikkelingen). Bij de toelichting staan de werkzaamheden.</p>
62	CU	3.1.3 Werkgelegenheid	28	<p>Hier word gesproken over het bevorderen van het vestigingsklimaat voor ondernemers, door aandacht en klantvriendelijkheid. Worden hier de ZZPer's en de kleinen ondernemers ook in mee genomen?</p> <p>Antwoord: Ja, die worden daar ook in meegenomen.</p>
63	Wij Lokaal	3.1.3 Werkgelegenheid	28	<p>Werkgelegenheid, er is sprake van het opraken van beschikbare bedrijventerreinen, wordt er al actie ondernomen om ook in de toekomst aan de vraag te kunnen voldoen?</p> <p>Antwoord: In de regio Zuid Oost Friesland worden er afspraken gemaakt over de quotering van bedrijventerreinen. Daarbij wordt rekening gehouden met een uitbreiding van bedrijventerrein Venekoten van 5 ha. De grond is al in eigendom bij de gemeente. Ook is er ruimte voor uitbreiding van Ecommunity als "special".</p>
64	ST+	3.1.3 Werkgelegenheid	28	<p>Waarom is de gemeente lid van de businessclub van SC Heerenveen en niet van die van de Flyers of SC Cambuur?</p> <p>Antwoord: Er is voor de businessclub van SC Heerenveen gekozen omdat de meeste ondernemers uit onze gemeente daar te vinden zijn. Het is vooral bedoeld om te netwerken en wij richten daarbij ons vooral op de eigen ondernemers.</p>
65	ST+	3.1.3 Werkgelegenheid	28	<p>Wat verstaat u onder veel bedrijven?</p> <p>Antwoord: Het gaat om circa 80 bedrijven die worden bezocht vanuit het economisch perspectief</p>
66	Wij Lokaal	3.1.3 Werkgelegenheid	29	<p>Voorgesteld wordt € 40.000 beschikbaar stellen voor coöperatie centrum Oosterwolde UA. Wat doen we in de andere dorpen, kunnen die ook aanspraak maken?</p> <p>Antwoord: In Oosterwolde is als voortvloeisel van het Masterplan Venekoten-Centrum een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het winkelgebied en de samenwerking van ondernemers. Uit dat onderzoek van De Nieuwe Winkel Straat kwam naar voren dat er nog wel het nodige te verbeteren valt. Dat werd nog eens bevestigd door het Koopstromenonderzoek van de provincie. Het is duidelijk</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				dat er naast de uitgevoerde upgradings van de openbare ruimte nog een kwaliteitsslag gemaakt moet worden, anders mist de verbetering van die openbare ruimte deels zijn doel. Wij staan open voor soortgelijke initiatieven vanuit de andere dorpen. Eerder hebben wij "Appelscha" uitgenodigd om ook een traject te doorlopen met DNWS, daar was toen echter geen belangstelling voor.
67	CDA	3.1.3 Werkgelegenheid	29	Visie Economie Ooststellingwerf 2008. Is er geen nieuwere versie? Antwoord: Nee, die is er niet.
68	GL	3.1.3 Werkgelegenheid	29	Kan de bewering over het aantal banen hard worden gemaakt? Antwoord: De provincie monitort de werkgelegenheidsontwikkelingen, dus achteraf komt het inzicht er.
69	PvdA	3.2 Verkeer, wegen en groen	29	Hearenkwartier wordt gasvrij. Waar zien wij dat terug? Antwoord: Dit is niet juist. Actium onderzoekt de mogelijkheden om de wijk gasvrij te maken. In dit kader is een subsidieaanvraag voor het programma Aardgasvrije wijken gedaan. Helaas zijn wij niet bij de 27 gemeenten die subsidie krijgen. Hierdoor is een gasvrije wijk nog niet zeker. Actium besluit nog dit jaar of de wijk alsnog gasvrij wordt. Zodra hier duidelijkheid over is informeren we u.
70	PvdA	3.2 Verkeer, wegen en groen	30	Werk. Waar moeten wij het bedrag €132.500 terug vinden dat bedoeld is voor het aanleggen van een container opslag plek? Antwoord: Op 16 oktober 2018 neemt u een besluit over het beschikbaar stellen van het krediet voor de opstelplaats. Het is daarom nu nog niet verwerkt in de begroting. Als u hierover positief besluit worden de kapitaallasten opgenomen bij thema afval.
71	CU	3.2 Verkeer, wegen en groen	30	Hier wordt gesproken dat we in 2020 gaan beginnen met het aanbrengen van de graskeien langs de wegen in de berm waar schade is. Wij (als CU) vragen u om hier in het voorjaar 2019 al mee te beginnen. Antwoord: Dit heeft gevolgen voor het begrotingssaldo voor 2020 en verder. Daarnaast willen we graag de werkzaamheden over de jaren verdelen zodat we geen capaciteitsproblemen oplopen. De integrale financiële afweging doet u in de Begrotingsraad van 6 november 2018.
72	CU	3.3.1 Milieu 2030 CO2 neutraal, zonneweides	31	Hier wordt gesproken over de mogelijkheden van waterstof. Wat voor verwachtingen ziet u in waterstof en welke mogelijkheden ziet u hier voor de toekomst in? Antwoord: Waterstof heeft samen met andere energiebronnen een (grote) potentie voor een duurzaam energie netwerk in Ooststellingwerf. Waterstofgas kan zowel gebruikt worden voor opslag van energie en als energiebron. Wij denken aan mogelijkheden om met waterstofgas energie te bufferen voor de situaties dat er geen zon schijnt en het niet waait. Er zijn mogelijkheden voor duurzame mobiliteit en voor de energievoorziening in bedrijven en woningen.
73	Wij Lokaal	3.3.1 Milieu 2030 CO2 neutraal, zonneweides	32	Het is steeds moeilijk gebleken gebruik te maken van de zgn. postcodeoosregeling. Toch wordt een verhoging budget van 40.000 naar 160.000 gevraagd. Graag uitleg. Zijn de problemen overwonnen en daarmee nu ook een grote reële vraag? Antwoord: Er zijn grote vorderingen gemaakt voor de realisering van postcodeoos in Ooststellingwerf. de Energiecoöperatie 'de

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Eendracht' heeft intensief onderzoek gedaan naar de uitrol van postcoderozen in Ooststellingwerf. Naar verwachting leidt dit in de 1 ^e fase tot de uitrol van 5 postcoderozen in de verschillende dorpen in Ooststellingwerf. De Eendracht richt zich echter op in totaal 10 projecten.
74	Wij Lokaal	3.3.1 Milieu 2030 CO2 neutraal, zonneweides	32	Biodiversiteitsplan: Wat mag het kosten: Hier wordt vermeld dat we in 2018 eenmalig € 30.000,- beschikbaar stellen. Waarom staat dit hier, het is immers begroting 2019? Antwoord: De start is gemaakt in 2018 waarbij participatie een belangrijk element is. In 2019 wordt er uitvoering aan gegeven.
75	PvdA	3.3.2 Afval	34	De gemeente stelt vrijwilligers aan. Contradictio in terminus? Antwoord: We stellen geen vrijwilligers aan, Een ieder, die zwerfafval wil gaan opruimen, faciliteren we met een grijper, hesje, handschoenen. Daarnaast maken we met hen afspraken over het ophalen van het verzamelde zwerfafval.
76	OB	3.3.2 Afval	34	Inzamelacties zwerfafval: Waar laten de verzamelaars het bijeen gezochte afval? Antwoord: Met de verzamelaars zwerfafval zijn afspraken gemaakt over het afvoeren van zwerfafval. In de meeste gevallen haalt het zwerfafvalteam Openbare Werken het verzamelde zwerfafval op en brengt het zwerfafval naar de milieustraat.
77	PvdA	3.4 Bouwen en wonen (inclusief volkshuisvesting)	34	Wat gaan we doen? We staan open voor alternatieve vormen van sociale huur zoals wooncooperaties. Staat hier vermeld onder: Wat willen we bereiken. Waarom niet? Antwoord: Bij "Wat willen we bereiken" staat dat onze inwoners wonen in een passende huur- of koopwoning. De huur- of koopwoning is passend bij hun financiële situatie, gezinssamenstelling of zorgbehoefte. Alternatieve vormen van sociale huur kan een instrument zijn om dit te bereiken. Daarom staat het o.i. onder het juiste kopje.
78	ST+	3.4 Bouwen en wonen (inclusief volkshuisvesting)	34	Valt volgens de gemeente een goede groenvoorziening (parken/ speelplaatsen) onder ruimtelijke kwaliteit? Antwoord: Ruimtelijke kwaliteit heeft betrekking op de totale omgeving waaronder ook openbare groenvoorzieningen (parken/speelplaatsen) vallen.
79	GL	Begroting Programma 3	36	Baten van ruimtelijke ontwikkelingen nemen elk jaar meer af. Hoe kan dit worden verklaard? Antwoord: De vermelde € 322.000 van 2019 zijn de reguliere structurele baten (toeristenbelasting, reclamebelasting en inkomsten Bosbergtoren). In 2017 en 2018 zijn incidentele baten voor het masterplan Appelscha verantwoord.
80	CDA	Begroting Programma 3	36	Thema Economische ontwikkelingen en Bouwen en Wonen: waarom zijn de baten naar beneden bijgesteld vanaf 2019 en wat gaat u doen om de dekking uit eigen middelen te halen? Antwoord: De baten bij thema 3.4 Bouwen en Wonen bestaan vooral uit de baten van de grondexploitatie. De grondexploitatie is kostendekkend en heeft geen invloed op het begrotingsresultaat. De ramingen zijn op basis van de laatste actualisatie van de grondexploitatie.
81	PvdA	4.1 Venekoten Centrum Oosterwolde	37	Onder wat mag het kosten: Eventuele maatregelen dekken binnen het resterende budget van Masterplan Venekoten-Centrum Oosterwolde. Kunt u een overzicht geven van de bedragen die beschikbaar zijn. Wat er nog moet gebeuren en wat de speelruimte is?

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				<p>Antwoord: Na realisatie van de nieuwbouw van de Dertien Aprilstaete zal in samenspraak met de bevolking en ondernemers worden gezien welke functies de Stationsstraat, Kop Stationsstraat en het Parkeerterrein Stipeplein Zuid moeten krijgen en welke inrichting daarbij past. Globaal is daar op dit moment nog een bedrag van € 450.000 voor beschikbaar. Ten aanzien van dit bedrag wordt nog opgemerkt dat de financiële afwikkeling van het laatste project nog niet is afgerond.</p>
82	CDA	4.2 Masterplan regio Appelscha	37	<p>Omgevingsvisie. Gaat het College de omgevingsvisie Appelscha als eerste aanpakken, zoals toegezegd door onze motie.</p> <p>Antwoord: Zoals in de aangenomen motie is genoemd gaat het om een integrale visie voor Appelscha. Voor wat betreft de omgevingsvisie (Omgevingswet) komt er een gemeente brede omgevingsvisie.</p>
83	ST+	4.2 Masterplan regio Appelscha	37	<p>De coöperatie (in oprichting) faciliteren. Doel van de coöperatie: meer recreatie en toerisme door meer samenwerking tussen ondernemers en gebiedsgerichte promotie. Welke coöperatie en wie zijn daar de participanten in?</p> <p>Antwoord: De Coöperatie Regio Appelscha 3.0 is afgelopen zomer opgericht en komt voort uit een initiatief vanuit een aantal ondernemers en verenigingen. Zij zijn ook de participanten.</p>
84	CU	4.2 Masterplan regio Appelscha	37	<p>Hier word gesproken over het masterplan Appelscha. Hoe reëel is dit plan nog nu er 55 woningen op de boerenstreek gebouwd mogen worden?</p> <p>Antwoord: Masterplan Appelscha is gericht op de ontwikkelingen gemeente breed met een belangrijke rol voor recreatie en toerisme maar ook aandacht voor wonen en werken. De ontwikkeling van de 55 woningen nabij de Boerestreek zijn ingepast in de eventuele ruimtelijke ontwikkelingen aan de Boerestreek.</p>
85	Wij Lokaal	4.2 Masterplan regio Appelscha	38	<p>Visie ontwikkeling: we willen een uniek thema bedenken..... Graag iets meer uitleg wie dit moet gaan doen en waar we aan moeten denken?</p> <p>Antwoord: Dit wordt opgepakt met de Coöperatie Regio Appelscha 3.0. Voor een concrete invulling is het nog te vroeg.</p>
86	PvdA	4.3 Biosintrum	38/39	<p>Graag een overzicht van zaken omtrent Biosintrum. Wanneer is het BIOSINTRUM zelfstandig?</p> <p>Antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Over de bouw is een lijst te geven met werkzaamheden die op dit moment plaatsvinden. • Over zaken rondom onderwijs: op dit moment zijn 110 middelbare scholieren van 3 onderwijsinstellingen bezig met het ontwerpen van de inrichting. • Over bijeenkomsten: de bouwsector en overheden Drenthe komen op bezoek op 1 en 2 november. • Over nominaties: wij maken dit jaar kans op de ABN AMRO Circular Economy Award in de categorie 'beste circulaire regio'. <p>De bouw verloopt voorspoedig. Voor wat betreft zelfstandigheid is door u besloten dat het gebouw bij oplevering overgedragen wordt aan de stichting Biosintrum. Het gebouw is volledig gebruiksklaar februari 2019.</p>
87	ST+	4.3 Biosintrum	38	<p>In het gebouw komt ook een restaurant toegankelijk voor toeristen. Is dit plan gecommuniceerd met de al aanwezige</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				<p>restauranthouders in de buurt, aangezien het hier om een concurrerende situatie gaat.</p> <p>Antwoord: In het bestemmingplan van 2012 is al een bestemming voor horeca gelegd door de gemeenteraad. Daarnaast bepaalt de stichting met welke horecapartij eventueel zaken wordt gedaan.</p>
88	Wij Lokaal	4.4 Participatie	39	<p>Naam fonds Ooststellingwerf is nu toch Het Fonds? Graag aanpassen</p> <p>Antwoord: Dat klopt.</p>
89	CDA	4.4 Participatie	39	<p>Participatie. Waarom wordt het budget in 2019 verlaagd en in 2021 weer verhoogd?</p> <p>Antwoord: Ter dekking van het begrotingsaldo voor de jaarschijf 2019 stellen we voor het budget 2019 te verlagen met € 125.000. De verlaging is realistisch omdat we aan het opstarten zijn. Gelijktijdig verhogen we het budget voor 2021 met € 125.000. Per saldo blijft het totale budget voor participatie voor de periode 2019-2021 gelijk.</p>
90	GL	4.8 Glasvezel	43	<p>Wat zijn de risico's van het leegtrekken van het potje voor glasvezel?</p> <p>Antwoord: Bij de Programmabegroting 2017-2020 is maximaal € 500.000 beschikbaar gesteld voor een breedbandvoorziening in de zogenaamde 'witte' adressen in het buitengebied door. De vraagbundeling zal in oktober 2018 starten voor de aanleg van de "witte" adressen door Kabelnoord. Na afronding van de aanbesteding door de provincie Fryslân is duidelijk dat het bedrag niet nodig is. Er is daarom geen risico.</p>
91	OB	4.8 Glasvezel	43	<p>Onder wat mag het kosten stelt u voor het geraamde bedrag van € 500.000,- op een andere manier in te zetten. Is dat wel wijs omdat u ook aangeeft dat er waarschijnlijk geen bijdrage nodig is. Is het niet beter iets eerst zeker te weten?</p> <p>Antwoord: Zie antwoord op vraag 90.</p>
92	CDA	4.9 Omgevingswet, bestemmingsplannen	44	<p>Omgevingsvisie. Kunt u een nadere onderbouwing geven op de extra gevraagde € 196.000?</p> <p>Antwoord: Initieel is door u bij de Programmabegroting 2017 – 2020 ruimte vrij gemaakt voor het implementeren van de Omgevingswet, in totaal gaat het om € 400.000. Voor de reguliere werkzaamheden is tevens bemensing nodig. Daarnaast moeten projecten uitgevoerd worden uit het programma waarbij in sommige projecten een beroep moet worden gedaan op externen bijvoorbeeld bij de Omgevingsvisie, pilot Omgevingsplan, digitale planviewer etc. Voor het programma is circa € 452.000 nodig, dit is een conservatieve raming. Waarbij graadmeters gehaald zijn uit ervaringen elders, maar ook uit eigen ervaring met bijvoorbeeld de actualisatie van het bestemmingsplan Buitengebied. Voor de extra bemensing is € 144.000 nodig. Derhalve is er een overschrijding van het beschikbare budget van € 196.000.</p>
93	CU	5.1 Openbare orde en veiligheid	46	<p>Bij kosten lezen we "Na de evaluatie ... "maken we een berekening van het benodigde budget" ... "berekenen we als het plan klaar is"... "Na de inventarisatie ... berekenen we de kosten" ... "na de probleem- en risicoanalyse". Dit zijn nogal wat mogelijke oorzaken. Wat gaat dit mogelijk betekenen voor de budgetten/reserves? Is er een indicatie te geven en die op te nemen in de begroting?</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Antwoord: Genoemde zaken leiden op een later moment tot concrete plannen inclusief begroting. Op dit moment willen we daar niet vooruit lopen.
94	CU	Begroting Programma 5	47	Wat ons bij de begroting opvalt is dat wel lasten zijn, maar geen baten. Waar wordt het dan van betaald? Antwoord: We hebben 'algemene dekkingsmiddelen'. Dit is bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De algemene dekkingsmiddelen worden allemaal verantwoord in programma 6 (thema Financiën). Daar is ook te zien dat de baten hoger zijn dan de lasten. Deze baten worden gebruikt als dekking voor de lasten in de overige programma's.
95	Wij Lokaal	Begroting Programma 5	47	Begroting: we zien een verhoging van 70.000 p/jr vwb handhaving. Waar is deze op gebaseerd? Antwoord: <ul style="list-style-type: none"> • De begrote bijdrage aan de FUMO is vanaf 2019 € 44.000 hoger dan is verantwoord in 2017. • Jaarlijks wordt voor OWO-VTH € 56.000 geraamd. Dit bedrag is hoger € 24.000 dan het bedrag de afrekening 2017 OWO- VTH. Per saldo € 68.000.
96	CU	6.1 Bestuur	48	Wat is de oorzaak van de stijging van de personele bezetting. Antwoord: In 2017 zijn meer mensen in dienst gekomen, namelijk bij de OWO-backoffice Sociaal Domein (voorheen gemeente Opsterland), en bij de Gebiedsteams (voorheen inhuur en/of subsidie).
97	Wij Lokaal	6.1 Bestuur	48	We zien een trend in de uitbreiding van aantal fte's. Hoe komt dit en op basis waar van is deze gerechtvaardigd? Antwoord: Zie antwoord op vraag 96.
98	ST+	6.1 Bestuur	48	De regelgeving houden we kritisch tegen het licht te houden. Kan deze zin in begrijpelijk Nederlands worden weergegeven? Antwoord: Abusievelijk zijn de laatste twee woorden blijven staan. De juiste zin is: De regelgeving houden we kritisch tegen het licht.
99	CDA	6.1 Bestuur	48 / 110	Beleidsindicatoren: van 2017 naar 2019 een kostentoename van ruim 30% omgerekend 27,5 FTE extra medewerkers. Hoe is dit te verklaren tegen achtergrond automatisering en OWO samenwerking? (Ref tevens pag. 110 punt 6: bestuur en dienstverlening). Antwoord: Zie antwoord bij vraag 96.
100	Wij Lokaal	6.1 Bestuur	49	46.4000 extra investering in OWO samenwerking, was deze voorzien? BGT is toch een gekaderd project? Antwoord: In 2017 is er een einde gekomen aan het bouwproces van de OWO-afdelingen, heeft totaal 8 jaar geduurd. In 2018 komt OWO meer in de fase van beheer en optimalisatie. Op pagina 49 staat meer inhoudelijke informatie over de kostenstijging die wij verwachten, ook inzake de doorontwikkeling van de BGT.
101	OB	6.1 Bestuur	49	OWO-samenwerking: Op welk moment krijgt de raad de voorstellen om verder te optimaliseren aangeboden? Antwoord: U heeft als raad kaders gesteld voor de doorontwikkeling van OWO (=verbeteren en optimaliseren). Het college, alsook de OWO-regiegroep met de 2 partners, heeft een uitvoeringsprogramma met prioriteiten in voorbereiding.

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Zodra dit gereed is zullen wij u dat doen toekomen.
102	CU	6.1 Bestuur	49	<p>Als er meer vergunningen worden afgegeven zijn er ook meer inkomsten. Dus hoeft uitbreiden personeel bestand dan toch geen geld te kosten.</p> <p>Antwoord: De meer-inkomsten aan leges zijn niet 1 op 1 te herschikken richting dekking van meerkosten bij de verlening van vergunningen. De geschatte meer-inkomsten in 2019 zijn wel zichtbaar in de begroting opgenomen (zie pag. 59 leges + € 40.000).</p>
103	CU	6.2 Dienstverlening	50	<p>Kwaliteitsmedewerker Wat is eigenlijk de opdracht van deze medewerker, dit is wel heel algemeen en wat is dan de relatie met de leidinggevende. Kunnen we niet beter bij de begroting van 2020 dan een afweging maken.</p> <p>Antwoord: Om de kwaliteit structureel te borgen en om de dienstverlening van de hele organisatie verder uit te bouwen is een kwaliteitsmedewerker noodzakelijk, onder leiding van de manager Klant en Ondersteuning.</p>
104	CU	6.3 Financiën	50	<p>Er staat: we willen het inkoopbeleid verduurzamen, bij voorkeur met lokale partners. Er is vast gesteld door de raad: kijken als we eerst lokaal dan OWO verband en dan regionaal kunnen inkopen.</p> <p>Antwoord: Dat klopt conform wat de raad 25 september jl. heeft vastgesteld.</p>
105	CU	6.3 Financiën	51	<p>Is het reëel te verwachten dat de externe inhuur beperkt blijft tot 2 % van de kosten van de totale loonsom. Voorgaande jaren is er fors meer in gehuurd.</p> <p>Antwoord: Nee, dat is niet reëel. De berekening is vooraf op begrotingsbasis. De totale inhuur achteraf, uitgedrukt als % van de loonsom, wordt niet alleen gedekt uit de beschikbare loonsom, maar ook uit andere dekkingsmiddelen (bijvoorbeeld uit reserves t.b.v. de gebiedsteams, uit projectgelden, uit specifiek beschikbaar budget, of uit de knelpuntenpot).</p>
106	CU	6.3 Financiën	52	<p>Wat is de reden dat het college voorstelt om de loonkosten nog eens met 1 % extra te verhogen.</p> <p>Antwoord: U hebt op 17 juni 2018 ingestemd met het uitgangspunt voor de loonontwikkeling (inclusief pensioenpremie) van 2,5% in 2019. Als gevolg van een verwachte hogere loonontwikkeling (we verwijzen naar de onlangs afgesloten Cao's voor het Rijk en de waterschappen) en de pensioenpremie (zie aankondiging van het ABP juni 2018) stellen we voor de loonkosten 2019 extra te verhogen (boven de aangekondigde loonontwikkeling van 2,5%) met 1%. (zie ook de 4e W 'Wat mag het kosten?' van thema 6.3 Financiën).</p>
107	PvdA	6.3 Financiën	52	<p>Wat is de achterliggende gedachte om de loonkosten extra te verhogen. Dus bovenop de aangekondigde loonontwikkeling van 2.5%.</p> <p>Antwoord: Zie antwoord op vraag 106.</p>
108	CU	Paragraaf 1 Lokale heffingen	54	<p>Als de WOZ waarde vanaf 2022 bepaald word op basis van oppervlakte en niet meer op inhoud krijg je dan niet een grote verschuiving van de waarde dus WOZ aanslag, of vind hier een compensatie plaats.</p> <p>Antwoord: De WOZ waarde blijft zo veel mogelijk gelijk, deze wordt niet alleen bepaald op basis van de oppervlakte maar ook de overige kenmerken tellen mee, zoals de grootte van het</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				perceel en aanwezige bijgebouwen. De verkochte woningen zijn de referenties. In individuele gevallen kan er een afwijking ontstaan.
109	Wij Lokaal	Paragraaf 1 Lokale heffingen	55	<p>WOZ. Huizenbezitters ontvangen een verzoek om gegevens aan te leveren. Gebruikt u deze gegevens om bijvoorbeeld de verandering van inhoud naar oppervlakte te inventariseren? Waarom wordt in deze vragenlijst gedeeltelijk ook nog de inhoudswaarde gevraagd?</p> <p>Antwoord: We controleren of de inhoud juist is waardoor de omzetting van inhoud naar oppervlakte zo nauwkeurig mogelijk verloopt. De inhoud wordt ook nog gevraagd aangezien we de komende jaren (tm 2021) nog op inhoud taxeren.</p>
110	CDA	Paragraaf 1 Lokale heffingen	56	<p>Lokale Heffingen. Waarom vloeit de opbrengst van de Toeristenbelasting niet terug naar de sector, zoals afgesproken in het Raadsprogramma?</p> <p>Antwoord: We gaan onderzoek doen naar de (jaarlijkse) gemeentelijke lasten voor recreatie en toerisme in relatie tot de opbrengst toeristenbelasting. Hierover informeren we u (zie ook Thema 4.2 Masterplan regio Appelscha pag. 37/38).</p>
111	CU	Paragraaf 1 Lokale heffingen	56	<p>Als er minder verlenging is van reisdocumenten en rijbewijzen worden afgegeven, dan kan de personele bezetting ook worden aangepast.</p> <p>Antwoord: De prognoses geven aan dat er minder documenten zullen worden aangevraagd de komende 4 jaar, daarna zal er weer een stijging plaatsvinden. De personele bezetting is niet alleen afhankelijk van aantallen documenten maar ook van openingstijden en andere vormen van dienstverlening als telefonie, receptie, social media, backofficewerk, vergunningen, gegevensverstrekking en het opmaken van akten van de Burgerlijke stand etc. Bij de nieuwe visie op dienstverlening zullen al deze aspecten in combinatie met de personele bezetting worden onderzocht.</p>
112	PvdA	Paragraaf 1 Lokale heffingen	56	<p>Op de raadsvergadering dd. 17-07-2018 is er middels een amendement besloten om de nullijn te hanteren voor de OZB. Nu stelt het college voor om de forensenbelasting daar ook aan te koppelen. Wat is de achterliggende gedachte?</p> <p>Antwoord: Op 7 november 2017 heeft u ingestemd (bij de behandeling van de Programmabegroting 2018-2021) met het amendement 5 – forensenbelasting 2018. Besloten is in 2018 de forensenbelasting te bevrozen (evenals voor 2017) en niet trendmatig te verhogen. Besloten is dit bij de behandeling van de Kaderbrief 2019 te evalueren, net zo als we dat doen met de andere lokale heffingen. Het Uitvoeringsprogramma is 'in de plaats gekomen' van de Kaderbrief 2018. Zowel in het Raadsprogramma 2018-2022 als in het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 is niet specifiek ingezoomd op de forensenbelasting. Ook bij de behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 is geen amendement/motie ingediend. Wel heeft u amendement 9 – OZB aangenomen. Bepaald is 'we de nullijn hanteren voor de OZB'.</p> <p>Analoog aan de besluitvorming van de afgelopen jaren (begroting 2017 en 2018 OZB & forensenbelasting en begroting 2019 OZB) stellen we voor deze lijn door te zetten, omdat zowel de OZB als de forensenbelasting belastingen zijn die dienen als algemeen dekkingsmiddel.</p>
113	CU	Paragraaf 1 Lokale heffingen	58	<p>Wij als gemeente investeren volop in de toeristische sector. Denk het college dat de toename van de overnachtingen hier door niet zullen toenemen. U houdt de inkomsten van</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				de toeristen belasting gelijk. Antwoord: De toeristenbelasting wordt geheven op de verblijfsrecreatie (dus niet voor dagrecreatie). Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen om de verblijfs capaciteit te vergroten.
114	GL	Paragraaf 1 Lokale heffingen	58	Hoe komt het dat, ondanks verwachte stijging aantal toeristen, de verwachte hoeveelheid toeristenbelasting niet toeneemt? Antwoord: Zie antwoord bij vraag 113.
115	GL	Paragraaf 1 Lokale heffingen	58	Waarom wordt een forse toename van de precariobelasting verwacht? Antwoord: Dit is te verklaren door de (areaal) uitbreiding van het aantal kabels en leidingen nav de inrichting en bouw van de zonnepanelenvelden.
116	CDA	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	63	Risicobeheersing. Hoe gaan we om met andere, niet-gedefinieerde, risico's, zoals de Prikkedam? Antwoord: Voor sommige risico's zijn verzekering afgesloten of reserves en voorzieningen gevormd. Deze risico's staan niet in de tabel met kwantificeerbare risico's. Bij de kwantificeerbare risico's staan de belangrijkste risico's die niet op een andere manier zijn gedekt in de begroting.
117	CU	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66	Er staan veel PM posten vermeld. Op welke wijze wordt de raad hierbij op de hoogte gehouden en in geschakeld. Als de lasten van het Sociaal Domein in totaal bijvoorbeeld 4mlj.euro zijn, wat voor invloed heeft dit dan op de begroting. Antwoord: We informeren u op de gebruikelijke manier, namelijk via de voorjaarsrapportage en de najaarsrapportage. En zo nodig via een mededeling.
118	GL	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66	In Sociaal Domein, betekent de opmerking over de nieuwe wet voor eigen bijdrage dat we meer zorgaanvragen kunnen verwachten? Hoe moeten we dit financieel zien? Antwoord: Financieel houden we rekening met lagere inkomsten uit eigen bijdragen omdat de eigen bijdrage WMO voor inwoners omlaag gaat (€ 200.000 i.p.v. € 400.000). Het is nog onbekend (PM) of er daadwerkelijk een impact (stijging) is van de zorgaanvragen door de lagere eigen bijdrage. Daarom nemen we dit nog niet mee in de financiële raming.
119	GL	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67	In sociaal domein, hoe is het risico tussen 400.000 – 2.400.000 opgenomen in begroting? Wordt er uit gegaan van worst case, of best case? Of moeten we dit later opvangen? Antwoord: We nemen dit niet mee in de begroting. Het betreft een weergave van de risico's die we als gemeente lopen, waarbij we nog niet weten of dit tot feitelijke lasten leidt. We kunnen dit opvangen binnen het weerstandsvermogen. Echter zodra de impact duidelijk is, brengen we u daarvan op de hoogte. Zie daarvoor ook het antwoord bij vraag 117.
120	GL	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	68	De nettoschuldquote mag maximaal 130%. In onze gemeente is die 46%, maar deze gaat omlaag. Waarom wordt hiervoor gekozen? Antwoord: Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Voor de kengetallen gelden geen maxima of minima. Over het algemeen wordt een netto schuldquote

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				van boven de 130% als problematisch beschouwd. Bij de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma op 17 juli 2018 bent u akkoord gegaan met het uitgangspunt de leningenportefeuille verder af te bouwen.
121	CDA	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	68	<p>Nettoschuldquote. Is 2017 lager uitgevallen dan voorzien bij de begroting 2018? Of zijn er in 2018 extra schulden aangegaan?</p> <p>Antwoord: 2017 is op basis van de jaarrekeningcijfers 2017 en 2018 is op basis van de prognosebalans, gemaakt halverwege 2017. In 2018 is geen lening aangetrokken.</p>
122	PvdA	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	68	<p>In de MJB 2020 en 2021 stijgt het EMU saldo negatief. Welke middelen heeft het college om het EMU tekort binnen de wettelijke eisen te houden? En gaat zij daar ook gebruik van maken?</p> <p>Antwoord: In 2020 en 2021 daalt het EMU-saldo ten opzichte van 2019. De decentrale overheden (provincies, gemeenten en waterschappen) mogen -0,4% van bruto binnenlands product per jaar als EMU-norm voor de periode 2019-2022 hanteren. Voor de gemeenten komt dit voor 2019 uit op bijna € 2,2 miljard. De individuele EMU-referentiewaarde van Ooststellingwerf voor 2019 is € 707.000. Vooralsnog zien wij geen aanleiding om maatregelen te nemen. Een maatregel kan bijvoorbeeld zijn het temporiseren van investeringen.</p>
123	CU	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	70	<p>Kunt u een verklaring geven waarom bij de vlottende activa de waarde van de voorraden in de meerjarenbegroting zo fors dalen. En wat zijn dit voor voorraden.</p> <p>Antwoord: Voorraden zijn de totale boekwaarden van de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). De grondexploitatie is kostendekkend. Het verschil tussen de lasten en de baten wordt toegevoegd dan wel afgeboekt van de boekwaarde van de complexen. Op basis van de laatste actualisatie voorzien we per saldo hogere baten dan lasten voor de grondexploitatie. Dus neemt de boekwaarde af.</p>
124	CU	Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	71	<p>Het GVVP is in 2013 vastgesteld is dus al 5 jaar oud. Wanneer stellen we een nieuwe plan vast. Dit in verband met de gewijzigde verkeerstromen in onze gemeente, denk bijv. aan de verdubbeling van N 381.</p> <p>Antwoord: Er zijn vooralsnog geen plannen voor een nieuw GVVP. Mogelijk dat dit een plek kan krijgen in de omgevingsvisie en/of het omgevingsplan (omgevingswet).</p>
125	CDA	Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen Antwoord B&O	71	<p>Rioolheffing. Wordt er geld overgehouden aan de rioolheffing? Of was dat de bedoeling?</p> <p>Antwoord: Zoals u in paragraaf 1 bij de tabel over de kostendekking kunt zien houden we geen geld over aan de rioolheffing. De baten en lasten zijn gelijk aan elkaar. Onderdeel van de lasten is een dotatie aan de voorziening. Dit is een last omdat we daar toekomstige uitgaven (investeringen) mee kunnen dekken. De rioolheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn.</p>
126	GL	Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	71	<p>Welke technische mogelijkheden bestaan er om het gat tussen rioolheffing en kosten riolering te verkleinen?</p> <p>Antwoord: Zie antwoord bij vraag 125.</p>
127	GL	Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	71	<p>Waarom is het gat tussen kosten rioleringen en rioolheffing zo groot?</p> <p>Antwoord: Zie antwoord bij vraag 125.</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
128	GL	Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	71	Waarom neemt wordt verwacht dat de uitgaven voor sportaccommodaties verminderen? Antwoord: Zie antwoord bij vraag 54.
129	CU	Paragraaf 6 Verbonden partijen	86	Als bij de Fumo tekorten op de plus taken zijn, wie is dan financieel verantwoordelijk. Antwoord: Voor de plustaken geldt dat de betreffende deelnemer aan de GR FUMO die de plustaak inbrengt de risico's loopt. Het risico zit niet zozeer in een financieel tekort, maar meer in het niet volledig uitvoeren van de plustaken. De gemeente Ooststellingwerf loopt geen financieel risico voor wat betreft de plustaken omdat er geen plustaken zijn ingebracht bij de FUMO.
130	GL	Paragraaf 6 Verbonden partijen	86	Wat betekent het feit dat FUMO werkt met verouderde uitgangspunten voor onze begroting? Antwoord: In het bedrijfsplan 2012 zijn kengetallen benoemd voor de diensten die de FUMO uitvoert. In de begroting 2018 en verder van de FUMO zijn deze kengetallen grotendeels met 30% opgehoogd. Daarmee zijn deze kengetallen actueel gemaakt. Risico dat gemeenten liepen bij de verouderde uitgangspunten was dat de FUMO haar afspraken over bijvoorbeeld aantallen controles niet kon waarmaken (omdat deze uitgangspunten niet meer reëel waren). Dat is inmiddels dus rechtgezet. Na de aanpassing van de uitgangspunten vanaf 2018 (wijziging begroting FUMO 2018 en begroting FUMO 2019) en verder is er geen direct (negatief) effect voor de begroting van de gemeente Ooststellingwerf.
131	GL	Paragraaf 6 Verbonden partijen	86	Wat zijn onze mogelijkheden wanneer FUMO niet aan het verzoek van de OWO-gemeenten voldoet? Antwoord: De gemeente zit in de GR FUMO. Als lid van een GR heb je op basis van de inbreng van taken "stemrecht" binnen het Algemeen Bestuur van de FUMO. In die zin hebben de OWO-gemeenten niet veel directe invloed omdat er veel deelnemers zijn die meer taken hebben ingebracht (bijvoorbeeld de provincie). Wettelijk is de GR FUMO verplicht gesteld. De OWO-gemeenten kunnen wel medestanders in het AB zoeken om gezamenlijk bij de FUMO aan te dringen om sober en zuinig te zijn. In het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 wordt hier overigens al aan tegemoet gekomen door de FUMO. Zo wordt er onder andere een weerstandsreserve opgebouwd en de eerste signalen over het jaar 2018 laten zien dat er geen verlies wordt verwacht over 2018. Dat is al een stap vooruit ten opzichte van de afgelopen jaren.
132	Wij Lokaal	Paragraaf 7 Grondbeleid	91	Grondbeleid, had hier ook niet de beschikbaarheid van voldoende gronden voor woningbouw en industrie moeten worden verwoord ? Antwoord: Ja, dat had gekund. Op dit moment zijn er voldoende gronden beschikbaar voor woningbouw en industrie.
133	OB	Paragraaf 7 Grondbeleid	91	De grondposities zijn (grotendeels) aangewend voor zonnepanelen. Kunt u bij benadering aangeven welke inkomsten dat genereert? Antwoord: De opbrengsten bestaan uit pacht en uit een percentage van de netto-opbrengst per kilowatt per uur. Vanaf 2018 ramen we een jaarlijkse opbrengst van € 100.000.
134	GL	Paragraaf 7 Grondbeleid	92	Hoeveel procent van De Turfsteker is nog vrij? Wat zijn hieromtrent de verwachtingen?

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				<p>Antwoord: De gemeente heeft aan de Turfsteker geen vrij uitgeefbare grond beschikbaar. Er zijn nog een aantal onbebouwde kavels, maar er zijn voor al die kavels afspraken gemaakt inzake de verkoop. Ook voor de laatste vrije particuliere kavel zijn inmiddels bouwplannen. Binnen het provinciaal beleid van de provincie is geen ruimte voor een volgende grote uitbreiding van het bedrijventerrein Haulerwijk. Incidenteel is maatwerk wel bespreekbaar. Maar dan moet er sprake zijn van een concrete en harde behoefte vanuit Haulerwijk</p>
135	GL	Paragraaf 7 Grondbeleid	93	<p>Wat zijn de voorwaarden waaronder het College grond mag aankopen? Antwoord: Het doen van aankopen is een bevoegdheid van het college (Dualisme). De voorwaarden hierbij is dat de raad een krediet heeft beschikbaar gesteld voor strategische aankopen. Dit is geregeld in de Financiële verordening Ooststellingwerf (artikel 16 derde lid).</p>
136	GL	Par. 9 Duurzaamheid	97	<p>Hoe gaat de gemeente waterstofgas door ontwikkelen? Antwoord: Wij onderzoeken momenteel, samen met andere partijen, zoals Liander en lokale ondernemers de mogelijkheden voor Ooststellingwerf.</p>
137	GL	Par. 9 Duurzaamheid	97	<p>Kan worden voorzien in een lijst van gebouwen in de gemeente, met daarbij vermeld in hoeverre dit gebouw al wordt genut voor bijv. zonne-energie en in hoeverre dit gebouw al verduurzaamd is? Antwoord: Deze lijst is niet beschikbaar. Een nadere definitie van de vraagstelling is nodig voor eventueel onderzoek en beantwoording.</p>
138	GL	Par. 9 Duurzaamheid	97	<p>Biobased-economy: compliment hiervoor. Antwoord: Dank!</p>
139	GL	Begrotingspositie 2019-2022	100	<p>Wat is het kostenplaatje van het afgeven van een omgevingsvergunning? Antwoord: Op pagina 61 (paragraaf Lokale heffingen) is een berekening opgenomen van kostendekkendheid van de Omgevingsvergunning titel 2. Het dekkingspercentage is 75%.</p>
140	GL	Begrotingspositie 2019-2022	100	<p>Is de trend m.b.t. kostendekkendheid reisdocumenten blijvend? Hoe kunnen we er voor zorgen dat dit wel kostendekkend blijft? Antwoord: Nee, de trend is niet blijvend. De prognoses geven aan dat er minder documenten zullen worden aangevraagd de komende 4 jaar, daarna zal er weer een stijging plaatsvinden. Omdat de geldigheid van de documenten in 2014 is verlengd van 5 naar 10 jaar zal er om de 5 jaar een golfbeweging plaatsvinden van meer naar minder en andersom. Zie ook het antwoord op vraag 111</p>
141	GL	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	102	<p>Waarom eindigen de GIDS-middelen in 2022? Hoe vangen we dat op? Antwoord: In 2013 is het Nationaal Preventie Programma 'Alles is gezondheid' gestart. Hieruit voortvloeiend kwam de decentrale uitkering Gezond in de Stad (GIDS), waarvoor ook onze gemeente in aanmerking kwam. Dit was in eerste instantie tot en met 2017. Door succesvolle resultaten en een vervolg op het Nationaal Preventie Programma, is er in 2017 door het Rijk besloten de decentrale uitkering GIDS te verlengen tot 2022.</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Vooralsnog zijn er geen expliciete plannen om het wegvallen van de GIDS-gelden volledig op te vangen. Het is ook nog de vraag of dat nodig is. De GIDS-gelden zijn in oorsprong bedoeld ter stimulering en het aanjagen van nieuwe initiatieven, naast de GIDS gelden hebben wij ook een budget voor volksgezondheid.
142	GL	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	104	Wat betekent het voor de begroting wanneer besloten wordt toch in 2019 te starten met aanleggen graskeien? Antwoord: Zie antwoord op vraag 71.
143	Wij Lokaal	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	104	Wat is het rentepercentage van de voorgestelde laagrentende lening, fluctueert deze en waar is dit van afhankelijk? Antwoord: Voor de Verzilverlening geldt het 40 jaar vaste rentetarief Verzilverlening. Het rentepercentage bedraagt 1,7% (peildatum 10-10-2018). Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) hanteert het rentetarief dat geldt op het moment dat de aanvraag binnenkomt.
144	Wij Lokaal	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	104	Er wordt extra budget voor onderhoud en restauratie kunstwerken gevraagd. Er is een aantal jaren geleden een contract voor dit onderhoud afgesloten, is deze beëindigd? Toegezegd herstel in 2017 van monument Makkinga is niet uitgevoerd, wat is de reden? Antwoord: In samenwerking met dorpsbelang Makkinga zoeken we naar cofinanciering voor het onderhoud en/of de vervanging van het kunstwerk Makkinga. Het contract dat de gemeente heeft afgesloten voor het onderhoud van onze kunstwerken loopt in de periode 2019-2022 door. Wel is uit de afgelopen jaren gebleken dat er meer kunstwerken groot onderhoud nodig hebben dan van te voren is ingeschat.
145	Wij Lokaal	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	105	Door ontwikkelen gebiedsteam: 3 jaar geleden is € 900.000,- geïnvesteerd in ontwikkeling gebiedsteams. Waarvoor is nu aanvullend budget € 85.000,- benodigd? Antwoord: Het budget van € 85.000,- is bedoeld om uitvoering te geven aan het uitvoeringsprogramma van de Raad, waarin is aangegeven dat het Gebiedsteam doorontwikkeld moet worden zodat het beter bereikbaar, zichtbaar en toegankelijker is voor onze inwoners. De inspanningen hiervoor laten we niet ten koste gaan van de capaciteit voor de uitvoering van het werk door het Gebiedsteam waardoor we de service kunnen handhaven en wachtlijsten voorkomen. De formatie bij het GBT is in 2017 en 2018 nagenoeg gelijk gebleven. De aanvragen van keukentafelgesprekken, kortdurende of lichte ondersteuning aan inwoners, de intake voor WMO voorzieningen, uitkering en schuldhulp zijn toegenomen of zijn complexer geworden waardoor de trajecten meer tijd kosten.
146	GL	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	105	Zijn er andere opties dan duurzaamheidslening financieren uit potje voor milieubeleid? Antwoord: In het algemeen geldt dan u binnen de voorgestelde begroting een andere keuze kunt maken ter dekking van deze lasten (iets niet doen of later doen). Een andere optie is om dit te dekken uit de Algemene Middelen.
147	GL	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	105	Verhogen met 200.000 en 17.000 zijn een verhoging van het budget. Komen beide te laste van het potje voor milieubeleid? Antwoord: Het budget voor de lening, in dit geval € 200.000 komt niet

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				ten laste van het budget milieubeleid. De financieringslasten wel.
148	GL	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	105	Betekent de 90.000 euro extra dat er extra mensen voor worden aangenomen, om hackathons e.d. uit te voeren? Antwoord: Ja, dat klopt in 2019 wordt extra formatie ingezet. Het gaat niet alleen om Hackathons, maar om de volledige vraag binnen het Gebiedsteam om bij te dragen aan de uitvoering van de visie Sociaal Domein zoals de deelname aan de dorpsgesprekken en bijdragen aan het uitwerken van de initiatieven in dorpen. Dit is een nieuwe taak waar geen middelen voor beschikbaar zijn en is budget nodig om te voorkomen dat deze inzet ten koste gaat van de primaire taak van het Gebiedsteam.
149	Wij Lokaal	Uitwerking nieuw beleid Uitvoeringsprogramma	106	Uitbreiding 1 fte duurzaamheid € 78.000,- is dit de eerder benoemde mdw tbv oa biobased projects? Gaat deze fte ook afvalverwerking in zijn takenpakket krijgen? Antwoord: Nee, de huidige medewerker blijft hier vakinhoudelijk verantwoordelijk voor. Wel zal er gekeken worden naar een integrale benadering: mogelijkheden afval en biobased economy.
150	Wij Lokaal	Uitwerking overig nieuw beleid	107	VVE, voorstel is begroten van een vast bedrag van 20.000 naar 40.000 euro vanaf 2020. Prognose is dat er minder kinderen komen, is het dan wel goed om een hoger vast bedrag te begroten of heeft dit een andere reden? Antwoord: Zie het antwoord bij vraag 46.
151	GL	Uitwerking overig nieuw beleid	107	Waarom kost de omgevingswet alleen in 2019 geld? Zijn hierna geen kosten te verwachten? Antwoord: De Omgevingswet kost niet alleen in 2019 geld. In september 2017 heeft u het uitvoeringsprogramma Omgevingswet 2017 -2020 vastgesteld met een totaal budget van € 400.000.
152	CU	Uitwerking overig nieuw beleid	108	Is bij de Wijkvernieuwing Haerenkwartier het inrichting- en uitvoeringsplan al vast gesteld. Waarom moeten we nu al 1,8 mlj. euro beschikbaar stellen. Waarom niet bij de begroting van 2020. Antwoord: Door het onderzoek naar een gasloze wijk is nog geen definitief uitvoeringsplan vastgesteld. De voorlopige planning is dat in 2019 wordt gestart met de uitvoering. In ieder geval de noodzakelijke infrastructurele werkzaamheden na sloop door Actium.
153	PvdA	Uitwerking overig nieuw beleid	108	Als de dekking uit reserve sociaal domein niet voldoende is waaruit worden dan de tekorten aangevuld? Antwoord: Dat gebeurt dan via de Algemene reserve.
154	PvdA	Uitwerking overig nieuw beleid	109	Voor OWO is nu een structureel budget van €50.000 voorgesteld. Waarom wilt u dit nu structureel maken? Antwoord: Tijdens de bouwfase van de OWO-afdelingen werd jaarlijks een incidenteel budget van € 75.000 door u beschikbaar gesteld. Nu we in een meer structurele fase van beheer en optimalisatie zitten kan met minder budget worden gewerkt, echter niet meer op incidentele basis.
155	PvdA	Uitwerking overig nieuw beleid	109	Wat moeten wij verstaan met "budget kort geld" Antwoord: Dit betreft het budget voor kortlopende (korter dan één jaar) financieringen.
156	CDA	Financieel meerjarenperspectief PR	110	Bestuur en Dienstverlening. Waarom in een paar jaar een grote verhoging? (Van 9,6 naar 22 miljoen?)

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				<p>Antwoord: In programma 6 worden de lasten en baten van bijvoorbeeld het bestuur (raad en college), dienstverlening, personeel, huisvesting, automatisering en de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Op basis van de voorschriften (BBV) moeten de algemene dekkingsmiddelen (vooral de algemene uitkering, lokale heffingen en financieringsfunctie (rente)) zichtbaar worden verantwoord. Dit is weergegeven in de tabel op pagina 110-111.</p> <p>De kolom "Rekening 2017" in de tabel op pagina 110/111 is niet juist. De onderverdeling tussen de lasten/baten van programma 6 en lasten/baten van de algemene dekkingsmiddelen is niet juist weergegeven. Het totaal van de lasten & baten van programma 6 verandert dus niet, maar wel de onderverdeling tussen programma 6 en de algemene dekkingsmiddelen. De nieuwe tabel met de juiste cijfers in de kolom "Rekening 2017" is als bijlage bijgevoegd. De andere kolommen (begroting 2018 tm mjb 2022) zijn juist weergegeven.</p> <p>De lasten bij programma 6 in 2017 zijn niet € 9,6 miljoen maar € 13,5 miljoen. Vergeleken met het saldo in 2019 € 12.462 is het verschil € 1.023. In 2017 is er € 1 miljoen in de voorziening Lopende pensioenverplichtingen bestuurders gedoteerd. Dit verklaart het verschil bij de last van programma 6 tussen 2017 en 2019. Overigens komt de dotatie van € 1 miljoen aan de voorziening uit de voorziening Pensioenverplichting voormalige en huidige wethouders. Het is dus een verschuiving. De nieuwe tabel is opgenomen in bijlage 1.</p>
157	CU	Financiële positie	112	<p>Waar denk u aan om het begroting evenwicht bij het Sociaal Domein tot stand te brengen. Wat bedoelt u met: mogelijk met aanvullende maatregelen buiten het Sociaal Domein</p> <p>Antwoord: Bij mogelijk aanvullende maatregelen buiten het Sociaal Domein kunt u denken aan het maken van keuzes bij andere domeinen, organisatie brede bezuinigingen of andere maatregelen.</p>
158	GL	Bijlage – fysieke kerngegevens	117	<p>Waarom daalt de hoeveelheid beplanting met 2 ha?</p> <p>Antwoord: De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is de basis voor de gemeentelijke beheersystemen. De nauwkeurigheid neemt daardoor toe en dat verklaart het verschil in het areaal beplanting. Overigens is het totale areaal openbaar groen toegenomen.</p>
159	GL	Bijlage – fysieke kerngegevens	117	<p>Wat is er gebeurd met de 80 eiken? Moeten die niet worden meegenomen in het aantal bomen?</p> <p>Antwoord: De fysieke kerngegevens - van in dit geval de bomen - hebben betrekking op bomen die in eigendom zijn van de gemeente. De in de vraag genoemde 80 eiken (80 moet zijn 30) betreffen particuliere eiken. Omdat deze eiken niet in eigendom zijn van de gemeente worden ze niet verdisconteerd bij de fysieke kerngegevens.</p>
160	GL	Bijlage overzicht reserves	120	<p>Waarom verdwijnt de reserve organisatieontwikkelingen?</p> <p>Antwoord: Elk jaar bij de actualisatie van de reserves en voorzieningen (bij de Jaarstukken) wordt een nieuwe doorrekening gemaakt van de dan bekende verplichtingen. Bij de Jaarstukken 2018 zal de actualisatie weer plaatsvinden.</p>
161	GL	Overzicht taakvelden	126	<p>Hoe worden de baten van 'economische promotie' berekend?</p>

Nr	Partij	Hoofdstuk	Pagina	Vraag
				Antwoord: Onder het taakveld 'Economische promotie' zijn de baten voor toeristenbelasting (€ 253.000) en forensenbelasting (€ 79.000) gerangschikt, totaal € 332.000.

Bijlage 1: vraag 156 – onderstaande tabel vervangt de tabel op pagina 110/111

bedragen x € 1.000

Programmabegroting	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	MJB 2020	MJB 2021	MJB 2022
Resultaat voor bestemming						
Lasten programma 's						
1. Sociale Domein	- 29.829	- 27.982	- 28.217	- 27.697	- 27.602	- 27.635
2. Welzijn & educatie	- 7.554	- 7.425	- 7.117	- 7.046	- 7.015	- 6.142
3. Ruimtelijke & economische ontwikk.	- 10.428	- 10.772	- 7.965	- 7.577	- 7.426	- 7.363
5. Openbare orde en veiligheid	- 1.581	- 1.766	- 1.802	- 1.817	- 1.852	- 1.886
6. Bestuur & Dienstverlening	- 13.485	- 11.914	- 12.462	- 12.433	- 12.301	- 12.272
Totaal Lasten	- 62.878	- 59.859	- 57.563	- 56.570	- 56.197	- 55.297
Baten programma 's						
1. Sociale Domein	9.454	9.413	8.790	8.856	8.986	9.182
2. Welzijn & educatie	625	623	603	503	503	503
3. Ruimtelijke & economische ontwikk.	7.195	7.766	7.733	7.469	6.504	6.500
5. Openbare orde en veiligheid	9	-	-	-	-	-
6. Bestuur & Dienstverlening	2.473	1.082	1.016	987	1.070	1.029
Totaal Baten	19.757	18.885	18.142	17.815	17.063	17.214
Totaal programma 's	- 43.121	- 40.974	- 39.422	- 38.755	- 39.134	- 38.084
Lasten algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkering						
Deelnemingen	- 8	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1
Lokale heffingen	- 12	- 7	- 7	- 7	- 7	- 7
Saldo financieringsfunctie	2.475	- 31	- 137	- 139	- 128	- 76
Onvoorzien		- 29	- 36	- 36	- 36	- 36
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	- 783	- 144	- 378	- 624	- 144
Totaal lasten algemene dekkingsmiddelen	2.455	- 851	- 324	- 561	- 795	- 264
Baten algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkering	40.512	41.760	43.241	43.797	44.246	44.367
Deelnemingen	53	54	54	54	54	54
Lokale heffingen	4.294	4.194	4.230	4.234	4.238	2.915
Saldo financieringsfunctie	22	54	30	29	29	29
Onvoorzien						
Overige algemene dekkingsmiddelen	24	9	9	9	9	9
Totaal baten algemene dekkingsmiddelen	44.905	46.070	47.563	48.123	48.575	47.374
Totaal algemene dekkingsmiddelen	47.361	45.219	47.239	47.563	47.780	47.110
Totaal lasten overhead	- 9.759	- 11.709	- 10.472	- 10.472	- 10.472	- 10.472
Totaal baten overhead	1.909	2.119	2.147	2.147	2.147	2.147
Totaal overhead	- 7.850	- 9.591	- 8.325	- 8.325	- 8.325	- 8.325
Resultaat voor bestemming	- 3.610	- 5.345	- 508	483	321	702
Mutaties reserves						
Toevoegingen	- 3.101	376	- 1.232	- 1.123	-	- 53
Onttrekkingen	9.874	5.751	2.098	1.311	338	65
Mutaties reserves	6.773	6.127	867	188	338	13
Resultaat na bestemming	3.163	782	359	671	659	714